

Fredstegn

Formål: å utforske forholdet mellom språk og kultur (fredskultur) og mangfoldige uttryksmåter i et språk

Nivå: 5.-8. klasse (11-14 år)

Varighet: 10 skoletimer á 45 minutter

Kilde:

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/82051251/webEDILICenrevisio/www/Suportdid/resllenpau.htm>. Dette undervisningsopplegget er tilpasset den nordiske/baltiske konteksten med tillatelse fra ECML.

Tverrfaglig relevans: Historie, kunst og kultur.

Mål:

- Å bli oppmerksom på at non-verbalt språk varierer fra kultur til kultur og mellom forskjellige generasjoner fra samme kultur;
- Å oppdage hvordan man oppnår fred eller uttrykker fred i andre språk og i andre kulturer
- Å utvikle kreative og skapende ferdigheter.

Anbefalt framgangsmåte: Framgangsmåten blir forklart fortløpende. Forklaringene underveis er rettet mot læreren og kommer i tillegg til arbeidsarkene i vedleggene.

Ekstra aktiviteter: Vi anbefaler at det benyttes andre språk som er relevante for konteksten, slik som minoritetsspråk, dialekter og andre språkvarieteter i den aktuelle elevgruppa.

Del 1: Å symbolisere fred

1. Introduksjon

En kort presentasjon av fredstegnets opprinnelse vil danne et utgangspunkt for å få elevene til at tenke over hvilke andre symboler som brukes for å uttrykke fred. Studentene gjør denne første aktiviteten parvis for å starte diskusjonen.

Nøkkelord:

1. Fredsduen, et velkjent symbol i vestlige samfunn
2. Fredstranen – ofte brukt i eldre asiatisk kunst
3. Det internasjonale fredstegnet
4. Det gamle asiatiske fredstegnet (betyr "PEACE: past, present and future")
5. Det kinesiske symbolet Yin og Yang – i betydningen indre fred
6. Anti-krigssymboler brukt over hele verden i demonstrasjoner mot invasjonen av Irak
7. Origami-fredstranen (samme som nr. 2)
8. Piratflagget (brukt i krigføring på havet – ikke som et symbol for å uttrykke fred).
9. Resirkuleringssymbolet – ikke et fredssymbol
10. Fredstegnet i kinesisk skrift
11. Det svarte båndet mot terrorisme
12. Regnbuebåndet for fred
13. Lyspærer blir brukt til å symbolisere idéer, men har ingenting med fredssymbolet å gjøre
14. "Hånd"-fredstegnet blir også brukt til å uttrykke fred
15. Vekt er et symbol for rettferdighet. Man kan argumentere for at rettferdighet medfører fred, men det er ikke i utgangspunktet et fredssymbol

2. Oppgave

De neste to aktiviteter gjøres parvis. I den første aktiviteten skal elevene prøve å huske setninger som representerer en fredshandling. I neste aktivitet skal elevene prøve å huske forskjellige fredshandlinger. Eksempler:

Setninger som representerer en fredshandling:

- Å røyke fredspipe
- Å begrave stridsøksen
- Å holde fred
-
-

Fredshandlinger:

- Å vifte med et hvitt flagg
- Å kysse noen
- Å håndhilse
- Å skrive under på en fredserklæring
- Å kysse et religiøst ikon/motiv

3. Avslutning

Den siste aktiviteten utføres individuelt og hjelper elevene med å oppdage at handlingene og ordene som uttrykker et ønske om fred, kan variere ikke bare ut fra en gitt politisk, religiøs, familiemessig sammenheng, men at de også kan være avhengig av kjønn og alder.

Etter at oppgaven er avsluttet, skal elevene presentere det de har skrevet. De kan også kommentere svarene fra de tidligere oppgavene. Vi anbefaler at elevene gjør denne aktiviteten som lekse.

Del 2 - Ord for fred

1. Introduksjon

Den første aktiviteten består i å gjenkjenne ordet for fred på andre språk. Man kan ikke forutse svarene, ettersom de vil være avhengige av elevenes bakgrunn (og om de har gjort leksene).

Følgende nettsider inneholder ordet for fred på en rekke språk:

<http://www.freelang.net/expressions/peace.html>

<http://www.dhnet.org.br/direitos/bibpaz/Textos/Peace.htm>

2. Oppgave

De neste to aktivitetene er to oppgaver. I den første introduseres elevene til andre språk på en underholdende måte. I den andre oppgaven blir elevene bedt om å leke med ordene.

Fasit til oppgave A:

A. Kinesisk

B. Gresk

C. Russisk

D. Hebraisk

Ordet "shalom" på hebraisk betyr fred, og det er også et ord som brukes for å si hilsenen "hei" (svar b).

שלום

Fasit til oppgave B:

1. Portugisisk: paz

2. Rumensk: pace

3. Oksitansk: patz

4. Latin: pax

5. Esperanto: paco

6. Baskisk: bakea

7. Fransk: paix

8. Slovensk: mir

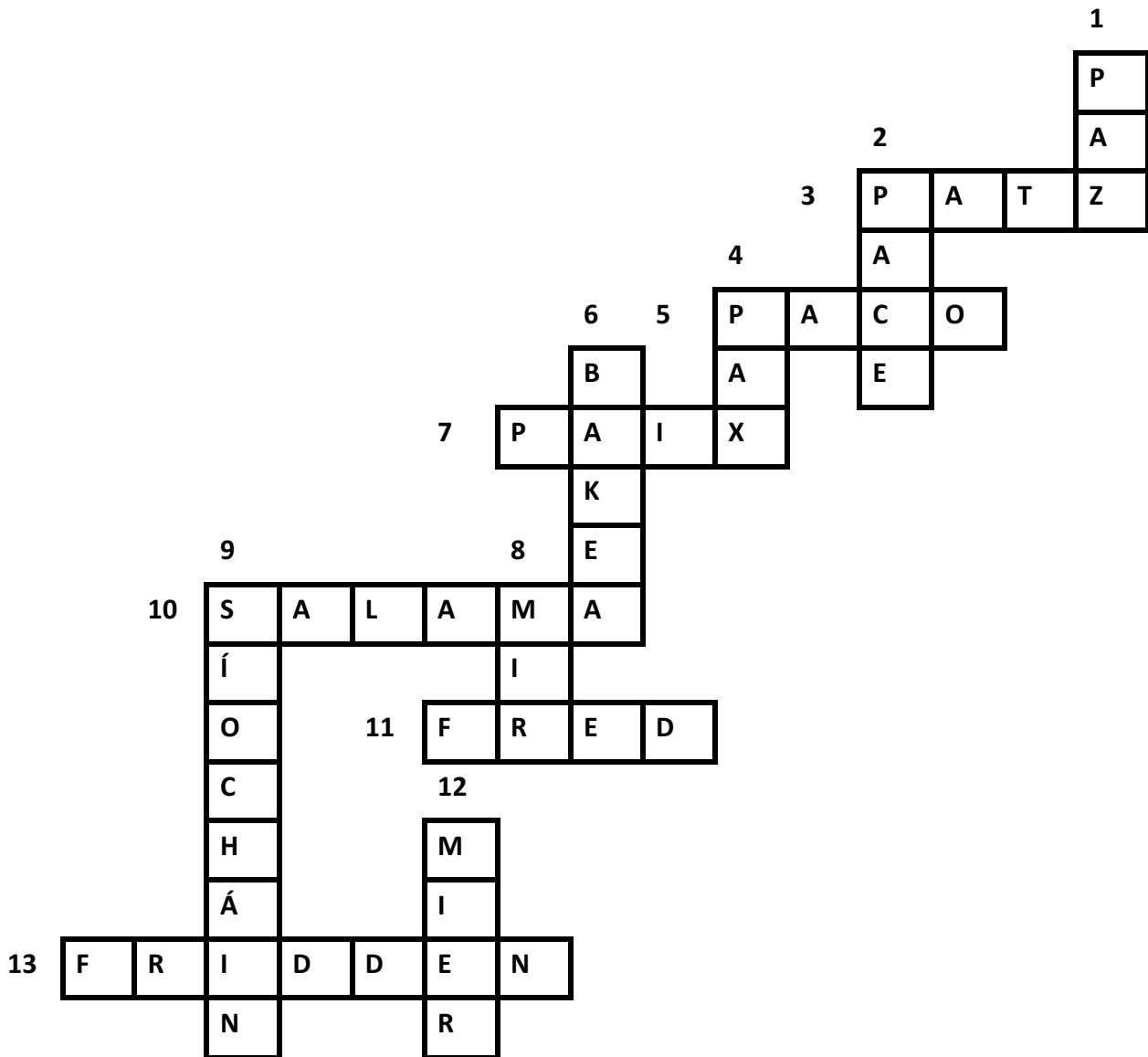
9. Irsk (gælisk): síocháin

10. Swahili: salama

11. Norsk: fred

12. Slovakisk: mier

13. Luxembourgsk: fridden

3. Avslutning

I mindre grupper intervjuer elevene forskjellige mennesker og spør om hvilke ord, hvilke symbol og hvilke handlinger de bruker når de skal symbolisere fred og i hvilken sammenheng.

Del 1 – Å symbolisere fred

1. Introduksjon

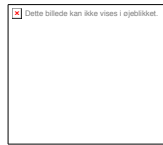

Opprinnelsen til fredstegnet er usikker. Tegnet ble brukt første gang i Storbritannia i en kampanje for nedrustning av atomvåpen i Alderston-demonstrasjonen i 1956, og det ble senere tatt i bruk i studenters antikrigsbevegelse.

Designet i tegnet tar utgangspunkt i signalflaggposisjoner og tegnene for bokstavene «N» og «D», en forkortelse for *Nuclear Disarmament* («kjernefysisk avrustning»), og tegnet disse inn i en sirkel som skal symbolisere jordkloden. Bokstavene N og D er representert slik:

N

D

Se på symbolene og tegnene nedenfor og tegn en sirkel rundt dem som brukes for å symbolisere fred.

Sammenlign resultatene dine med resultatene til klassekameratene dine.

1

2

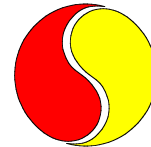
3

4

5

6

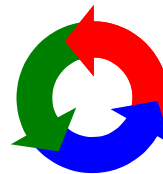
7

8

9

10

11

12

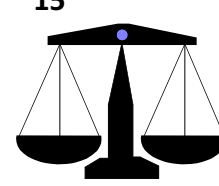
13

14

15

2. Oppgave

A) Fred kan også uttrykkes gjennom å bruke ord og fraser som symboliserer handlinger, slik som "røyke fredspipe". Hvor mange slike setninger kjenner du til? Arbeid parvis, skriv ned setningene og del dem med klassekameratene deres.

B) Hvilke andre handlinger kjenner dere til? Hvem bruker dem? I hvilken sammenheng? Fyll ut skjemaet nedenfor:

Handling	Sammenheng
å vifte med et hvitt flagg	Det soldater gjør for å overgi seg i kamp
Å kysse på kinnet	
Å håndhilse	

3. Avslutning

Vi har sett at det er mange måter å uttrykke fred på: med handlinger, med ord, med symboler, men.... Hvordan får du til fred? Hva sier du? Hvilke handlinger gjør du? Fyll ut skjemaet nedenfor og del deretter med klassekameratene dine:

For å få fred med...	Hva sier du?	Hvilke handlinger gjør du?
Faren din		
Moren din		
Storebroren din		
Storesøsteren din		
Lillebroren din		
Lillesøsteren din		
Vennen din		
Venninnen din		
Klassekompisen din (gutt)		
Klassekompisen din (jente)		

Del 2 - Ord for fred

1. Introduksjon

I de tidligere oppgavene har vi arbeidet med ulike måter å symbolisere eller signalisere fred på. Ord er også tegn. På hvilke språk kan du si ordet "fred"? Fyll ut skjemaet nedenfor:

Språk	Ordet "fred"

2. Oppgave

A) Nedenfor finner du ordet "fred" på hebraisk, kinesisk, russisk og moderne gresk. Kjenner du igjen hvilke ord som hører til hvilke språk?

A. 和平

B. мир

C. ειρήνη

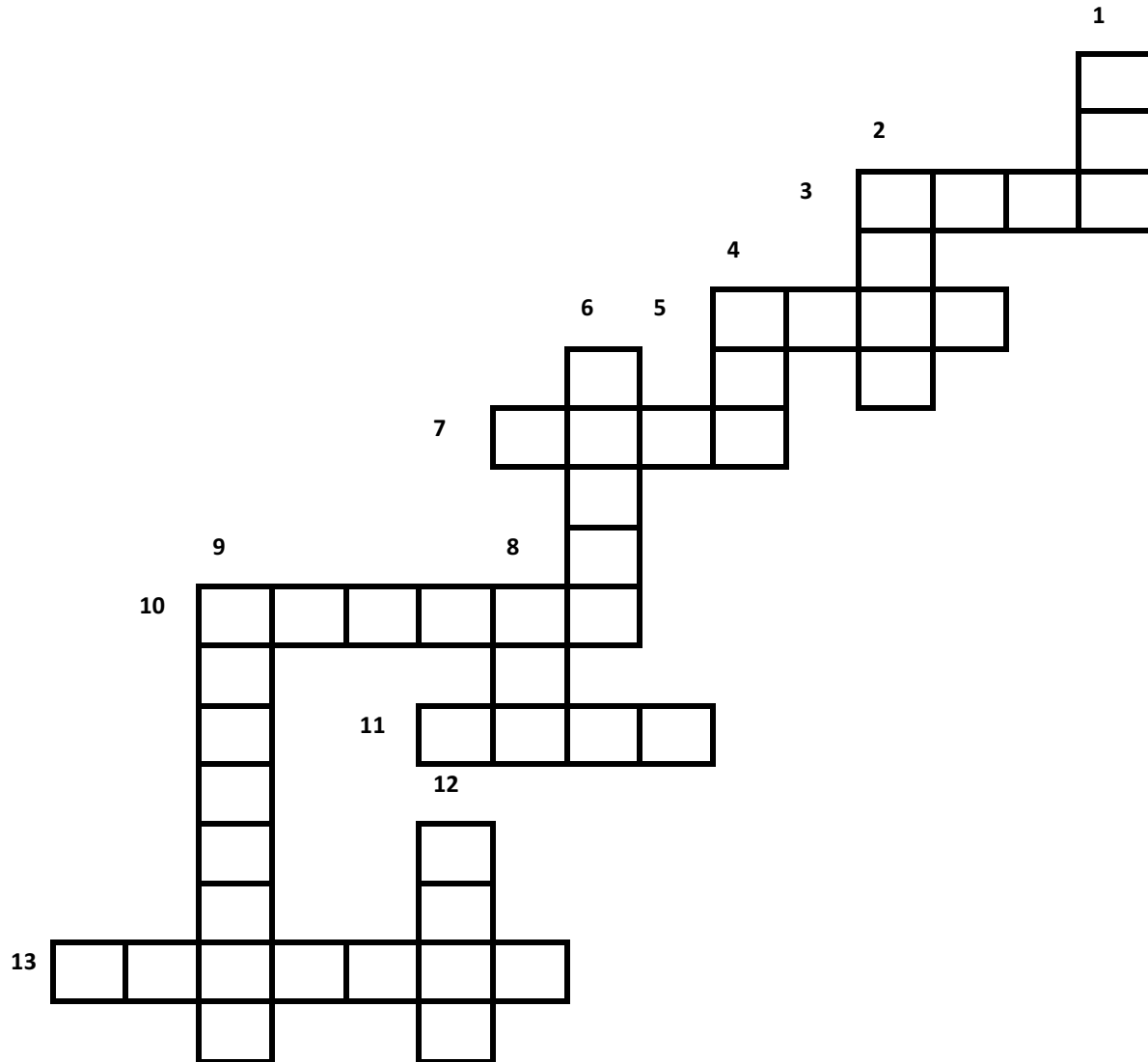
שלום

På hebraisk uttales ordet "fred" som "shalom" – det betyr også:

a) Takk

b) Hei

c) Unnskyld

B) I kryssordet har du ordet "fred" på mange språk. Prøv å identifisere ordene for å løse kryssordet:

salama	mier	mir	pace	paz	patz	paco
	fridden	fred	pax	síocháin	paix	bakea

1. Portugisisk, 2. Rumensk, 3. Oksitansk, 4. Latin, 5. Esperanto, 6. Baskisk, 7. Fransk, 8. Slovensk, 9. Irsk (Gælisk), 10. Swahili, 11. Norsk, 12. Slovakisk, 13. Luxembourgsk

3. Avslutning

I små grupper skal dere intervjuer forskjellige mennesker og spørre dem om hvilke ord, hvilke symbol og hvilke handlinger de tar i bruk når de skal uttrykke fred og i hvilke sammenhenger de bruker dette.

Fyll ut så mange skjemaer som mulig:

Navn:	Alder:
Kjønn:	Opprinnelsesland:
Ord for "fred":	
Hvilket symbol representerer "fred" for deg:	
Hvilken hilsen bruker du for å uttrykke FRED	Sammenheng:
Hvilken handling bruker du for å uttrykke FRED	Sammenheng:

